

ACTIV

EDIȚIE SPECIALĂ

” Comisia Europeană de mai mulți ani monitorizează cu multă atenție problemele libertății de exprimare și mass-media în Republica Moldova. Aceste libertăți fundamentale vizează valorile esențiale transpuse în tratatele UE, dar și consacrate prin acordul nostru de parteneriat și cooperare și prin viitorul nostru acord de asociere”.

Stefan Fule,
Comisarul european pentru extindere și politică de vecinătate

Reticența funcționarilor încalcă dreptul cetățeanului de a fi informat

LA 23 DECEMBRIE 1993, ADUNAREA GENERALĂ A ONU A DECLARAT ZIUA DE 3 MAI drept Ziua Mondială a Libertății Presei pentru a aduce în atenția publică importanța și necesitatea asigurării și respectării libertății jurnaliștilor și a instituțiilor de presă. Cu toate că în ultimii ani au fost înregistrate unele progrese în garantarea libertății presei în Republica Moldova, totuși instituțiile mass-media din țara noastră întâmpină obstacole în obținerea accesului la informațiile de interes public, necesare pentru informarea veridică a cetățenilor.

Ruslan Mihalevski, redactorul-șef al ziarului, declară că a primit, pe parcursul unui an, peste 15 scrisori de la diferite instituții municipale care conțineau refuzul de a oferi informația solicitată sub pretextul vădit ilegal că redacția ziarului nu intră în categoria celor care pot solicita informații. Câteva din aceste instituții au fost acționate în judecată de către redacție.

„Jurnaliștii de investigație nu se simt în siguranță”

- susține echipa săptămânalului de investigație „Ziarul de Gardă”, menționând că, în ultima perioadă, după publicarea unui șir de articole despre demnitari și judecători implicați în posibile cazuri de corupție, reporterii sunt acționați în judecată. „Mai grav este că reporterii de investigații sunt ținta unor atacuri anonime, directe, telefonice sau electronice, în fața cărora ei se simt neprotejați”, spune Alina Radu, directoarea ziarului.

„Atâta timp cât accesul la informație este limitat, nu putem în Republica Moldova vorbi despre o presă cu adevărat liberă”, afirmă Vasile Spinei, președintele Centrului „Acces-Info”. Deși actele legislative naționale cu privire la libertatea de exprimare și accesul la informație sunt conforme standardelor internaționale, respectarea acestor legi este bociotată de unele persoane cu funcții publice, iar acest lucru este grav”, conchide Vasile Spinei.

Foto: rompress.ro

Și moldovenii pot schimba legislația europeană

DIN LUNA FEBRUARIE 2013, CETĂȚENII EUROPENI POT SĂ CERĂ INSTITUȚIILOR EUROPENE să adopte acte legislative pentru a limita accesul în mass-media a politicianilor și oamenilor de afaceri. Țările care participă în această inițiativă, numită Inițiativa Europeană pentru Pluralism în Mass-Media, sunt: Belgia, Bulgaria, Franța, Italia, Marea Britanie, Olanda, Portugalia, România, Spania și Ungaria.

Inițiativa Cetățenească Europeană este un instrument care permite cetățenilor să prezinte direct Comisiei Europene o propunere legislativă, dacă adună cel puțin un milion de semnături – online sau off-line, din cel puțin șapte țări membre UE. Astfel, semnând petiția Inițiativei Europene pentru Pluralism în Mass-Media (EIPM), cetățenii pot schimba legislația europeană.

Pot semna petiția și moldovenii care au a doua cetățenie în unul din aceste state. Potrivit Cristinei Lupu, manager de comunicare și proiecte la Centrul pentru Jurnalism Independent din România, moldovenii care au cetățenie română și care vor să semneze petiția, trebuie să acceseze linkul: <http://www.mediainitiative.eu/ro>, folosind datele din pașaportul românesc sau din alt document recunoscut de statul român.

EIPM propune Comisiei Europene adoptarea unei Directive care să protejeze pluralismul în mass-media la nivel european, prin: adoptarea unor măsuri legislative eficiente pentru evitarea concentrării proprietății în mass-media și publicitate; garantarea independenței organismelor de reglementare în mass-media, care să aibă o componență diversă din punct de vedere social și echilibrată din punct de vedere politic și cultural; definirea clară a conflictului de interese în proprietatea asupra mass-media; obligația impusă presei scrise, audiovizuale și online de a furniza unei autorități naționale specializate informații detaliate referitoare la structura de proprietate, până la nivelul de beneficiar final.

Bilă neagră pentru unele instituții publice

Echipa ziarului „Jurnal de Chișinău” susține că Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Mitropolia Moldovei, Mitropolia Basarabiei și Procuratura Generală, de cele mai multe ori sunt reticente să ofere informații despre o situație de interes public, uneori refuzând chiar să discute cu presa. Despre lipsa de transparență a Procuraturii Generale amintește și Tudor Iașenco, directorul ziarului „Cuvântul” din Rezina. „Realizăm o investigație despre persoană cu funcție de răspundere din cadrul Consiliului Raional Rezina, bănuită de depășirea atribuțiilor de serviciu în procesul de repartizare a grăului oferit din fondul de rezervă. Pe acest fapt a fost intentată în anul 2011 o cauză penală. Vroiam să știu cum a fost soluționat acest caz și am solicitat Procuraturii Generale informații despre mersul acestei anchete. Nu am primit însă nici un răspuns”, susține T. Iașenco.

Colaboratorii ziarului „SP” din Bălți afirmă că refuzul de a oferi informații de interes public a devenit o normă pentru primăria din acest municipiu.

Pedepse mai aspre pentru persoanele care vor persecuta și intimida jurnaliștii pentru critică

POTRIVIT LEGII NR. 40 CU PRIVIRE LA COMPLETAREA CODULUI PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA, adoptată la 21 martie 2013, intrată în vigoare la 20 aprilie 2013, „(1) Împiedicarea intenționată a activității mass-media sau a jurnalistului, precum și intimidarea mass-media sau a jurnalistului pentru critică se pedepsesc cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de până la 2 ani”.

dicării activității jurnalistice. Amenda pentru astfel de infracțiuni este cuprinsă între 400 și 1000 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de până la 5 ani.

Codul Penal a fost completat și cu articolul 1802: „(2) Indicația funcționarului public sau a persoanei care exercită funcție de demnitate publică cu privire la activitatea editorială dată mass-media sau angajaților mass-media, precum și orice altă formă de împiedicare a tirajării sau răspândirii informației, se pedepsesc cu amendă de la 300 la 1000 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani”.

Aceeași lege prevede și amenzi pentru cei care sustrag sau deteriorează materialele sau echipamentul jurnalistului în scopul împie-

121
de jurnaliști din lume au fost omorâți în anul 2012

majoritatea pierzându-și viața în zone de conflict precum Siria sau Somalia.

Potrivit Federației Internaționale a Jurnaliștilor, în ultimii 12 ani, 1 100 de jurnaliști din lumea întreagă au fost omorâți la datorie,

ilustrație: wan-ifa.org